

**“Монгол орны байгаль орчны сүүлийн 30
жилийн динамик” 5 боть бүтээлийн тухай
танилцуулга**

Н.Нарантуяа, доктор (Ph.D)
ШУА-ийн Биологийн болон Геологи, газарзүйн
салбарын бага чуулганы эрдэмтэн нарийн
бичгийн дарга

БҮТЭЭЛ ТУУРВИХ ҮНДЭСЛЭЛ, ШААРДЛАГА

➤ Байгалийн хүчин зүйлс:

- Дэлхий нийтийг хамарсан цаг уурын өөрчлөгдлөөс улбаатай дулаарал, хуурайшил
- Хүлэмжийн хийн өсөлт, байгалийн нөөцийн хомсдол, цөлжилт, бэлчээрийн доройтол

➤ Хүний хүчин зүйлсийн сөрөг нөлөөлөл:

- Мал хувьчлагдаж, малын тоо толгой эрс өссөн, мал сүргийн бүтэц болон уламжлалт мал маллагааны арга, ажиллагаа алдагдах
- Уул уурхайн сөрөг нөлөөлөл, нөхөн сэргээлт хийгддэггүй
- Түймэр

- Төлөвлөгөөт эдийн засгаас зах зээлийн эдийн засагт шилжсэн үеэс сүүлийн 25-30 жилд нийгэм, улс төр, эдийн засгийн хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтийг байгаль орчны төлөв байдлын өөрчлөлттэй уялдуулан үнэлэх, дүгнэх, цаашид авах арга хэмжээний санал, зөвлөмжийг шинжлэх ухааны үндэслэлтэйгээр боловсруулах зэрэг шаардлагатай байна.

СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ЗОРИЛГО:

Монгол Улсын Их Хурлын Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хорооны 2015 оны 05 дугаар сарын 06-ны өдрийн хурлын “Байгаль орчны төлөв байдлын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 05 тоот тогтоолын байгаль орчны төлөв байдлын сүүлийн 30 жилийн динамик явцын судалгаа, шинжилгээний үр дүнг нэгтгэн дүгнэх тухай шийдвэрийг хэрэгжүүлэх

Энэхүү зорилгын хүрээнд ШУА, БОАЖЯ-ны хооронд 2017 онд байгуулагдсан хамтран ажиллах санамж бичгийн хүрээнд **“МОНГОЛ ОРНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СҮҮЛИЙН 30 ЖИЛИЙН ДИНАМИК”** 5 боть бүтээл туурвих ажлыг эхлүүлээд байна.

Бүтээл туурвих ажил нь 2016 онд эхэлсэн боловч санхүүжилтийн боломжгүй байдлаас хойшлогдож энэ онд дахин эхлүүлж байна. Бүтээл бичих ажлын гүйцэтгэл 70-80 %.

Гэрээ ёсоор 10 сарын 1- нд бүтээлийн эхийг хүлээж авч, 11 сарын 1-нд хэвлүүлэх төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.

“ Монгол орны байгаль орчны сүүлийн 30 жилийн динамик”

5 боть бүтээлийн бүтэц

№	Ботийн нэр	Ботийн эрхлэгч	Бүлэг	Хариуцах эзэн
БОТЬ 1	МОНГОЛ ОРНЫ УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧ- ЛӨЛТ, ЦӨЛЖИЛТ	П.Гомболүүдэв	Бүлэг 1 Монгол орны уур амьсгалын төлөв байдал	П.Гомболүүдэв
			Бүлэг 2 Монгол орны цөлжилт	А.Хауленбек
			Бүлэг 3 Уур амьсгалын өөрчлөлтөнд дасан зохицохуй	П.Гомболүүдэв
БОТЬ 2	МОНГОЛ ОРНЫ ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗРЫН ДООРХИ УС	Ц. Балдандорж	Бүлэг 1 Монгол орны гадаргын ус	Г.Даваа
			Бүлэг 2 Монгол орны газрын доорхи ус	Н.Жадамба
			Бүлэг 3 Монгол орны улирлын болон олон жилийн цэвдэг	Я.Жамбалжав
			Бүлэг 4 Усны нөөцийн ашиглалт, хамгаалалт	

БОТЬ 3	МОНГОЛ ОРНЫ БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДАЛ	Ч.Дугаржав	Бүлэг 1 Монгол орны ургамлын аймаг, ургамалжил	М.Ургамал
			Бүлэг 2 Монгол орны амьтны аймаг	Б.Лхагвасүрэн
			Бүлэг 3 Монгол орны ойн төлөв байдал	Ч.Доржсүрэн
			Бүлэг 4 Экосистемийн тэнцвэр, биологийн олон янз байдлыг хадгалах	Б.Оюунгэрэл Бусад бүлгийн зохиогчид хамтран
БОТЬ 4	МОНГОЛ ОРНЫ ХӨРС, ГАЗАР АШИГЛАЛТ	С.Цэрэндаш	Бүлэг 1 Монгол орны хөрс ба хөрсөн бүрхэвч	О.Батхишиг
			Бүлэг 2 Монгол орны бэлчээр	С.Цэрэндаш
			Бүлэг 3 Монгол орны газар тариалан	Б.Дорж
			Бүлэг 4 Газрыг нөхөн сэргээх, элэгдэл эвдрэлээс сэргийлэх	Б.Дорж

БОТЬ 5	ХҮН БА БАЙГАЛЬ ОРЧИН	О.Батхишиг	Бүлэг 1 Монгол орны хөрс, ус, агаарын бохирдол	О.Батхишиг
			Бүлэг 2 Хог хаягдал, УЗОБ	М.Баяржаргал
			Бүлэг 3 Уул уурхай ба байгаль орчин	Б.Пүрэвтогтох
			Бүлэг 4 ТХГН-ийн сүлжээ, менежмент	Б.Оюунгэрэл
			Бүлэг 5 Орчны өөрчлөлт ба хүн амын эрүүл мэнд	Б.Бурмаажав

Гарах үр дүн:

- Монгол орны сүүлийн 30 жилийн байгаль орчны өөрчлөгдлийн судалгааны үр дүнгүүд нэгтгэгдэж, хэвлэгдэн нийтийн хүртээл болно.
- Цаашид авах арга хэмжээний дүгнэлт, зөвлөмж боловсруулагдаж, төр засгийн бодлого боловсруулахад суурь материал болно.

АНХААРСАНД БАЯРЛАЛАА